

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ
ТА ЕКОЛОГО-
ЕНЕРГЕТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION, (Словацька Республіка)
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY, (Словацька Республіка)
VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF ECONOMY IN BYDGOSZCZ, (Республіка Польща)
UNIVERSITY OF NARYLAND, COLLEGE PARK, (USA)
WOJ'T OF GMINA GROMADSKA, (Республіка Польща)
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИТВА І МАРКЕТИНГУ, (ВНУ ім. Лесі Українки)
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, (ВНУ ім. Лесі Українки)

VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО
ВИКОРИСТАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО,
ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО,
ФІНАНСОКО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО
ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ
ТА ЇЇ РЕГІОНІВ
В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Збірник тез

22 грудня 2023 р.,
м. Луцьк, УКРАЇНА

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF INFORMATION TECHNOLOGY AND
MANAGEMENT IN RZESZOW (Республіка Польща)
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF MARYLAND, COLLEGE PARK, (США)
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ, (ВНУ ім. Лесі Українки)

VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**"ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО,
ФІНАНСОКО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ
ТА ЇЇ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ"**

(22 грудня 2023 р., м. Луцьк, УКРАЇНА)

Збірник тез

Луцьк - 2024

УДК 330.341.1(477):[316.47:502:620.9:34

Рекомендовано до друку науково-технічною, ГО «Інститут економічних та еколого-енергетичних досліджень» (Протокол № 18 від 10.01.2024 р.).

Рецензенти:

Чорний Роман – доктор економічних наук, професор, директор Нововолинського навчально-наукового інституту економіки та менеджменту, Західноукраїнський національний університет.

Рейкін Віталій – доктор економічних наук, професор, доцент кафедри менеджменту та адміністрування, Волинський національний університет імені Лесі Українки.

Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного, фінансово-інвестиційного потенціалу України та її регіонів в умовах воєнного стану: *матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції ГО «ІЕЕЕД», (22 грудня 2023 року), м. Луцьк: ПП «Волинська друкарня», 2024. 262 с.*

ISBN 978-617-8018-46-7

В даному виданні розміщено вибрані праці, що за змістом своїм розкривають наступну проблематику: соціально-економічний потенціал України в умовах воєнного стану; екологічний потенціал України в умовах воєнного стану; енергетичний потенціал України за умов воєнного стану; підприємництво в Україні за умов воєнного стану; маркетингові процеси в Україні за умов воєнного стану; фінансово-інвестиційні процеси в Україні за умов воєнного стану; публічне управління, адміністрування в Україні за умов воєнного стану.

ISBN 978-617-8018-46-7

© Павлов К.В., Павлова О.М. (упорядкування), 2024
© ГО «ІЕЕЕД», 2024

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

АМОША Олена. СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНА ПОВЕДІНКА ВЕЛИКИХ ЕНЕРГЕТИЧНИХ КОРПОРАЦІЙ ЗА УМОВ ПОШИРЕННЯ РОЗПОДІЛЕНОЇ ГЕНЕРАЦІЇ	8
АНДРЕЄВА Яна. ТЕОРІЯ ПОКОЛІНЬ В КАДРОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ	12
БОКЛАН Сергій. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИБОРУ ВИДІВ ТРАНСПОРТУ В МІЖНАРОДНІЙ ЛОГІСТИЦІ	14
КАЛІНІЧЕНКО Зоя. ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗМЕНШЕННЯ ТРАДИЦІЙНОЇ МОНОПОЛІЇ НА ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	18
ПЕТРОВСЬКИЙ Артем, ТРОФІМЧУК Юлія. АВТОМАТИЗАЦІЯ І ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВИРОБНИЧІ ПРОЦЕСИ	22
СУР'ЯК Алла. МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	25
БЕНДАСЮК Олег, САХАРНАЦЬКА Людмила. ДО ПИТАННЯ КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ: ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ	29
ФЕДОРЕЦЬ Роман. ОСВІТНІЙ ПОТЕНЦІАЛ СЕРЕДНІХ МІСТ: КЕЙС НІЖИНА ТА ІРПЕНЯ	33

РОЗДІЛ 2. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

ЯКУМЧУК Alina, GALETSKYI Artur. THE ECOLOGICAL CONSEQUENCES OF MARTIAL LAW IN UKRAINE (ON THE EXAMPLE OF GAS EMISSIONS)	37
ОСТАПЕНКО Н.С., КРЮЧКОВА С.В., КИРИЧЕНКО В.А., БОНДАРЕНКО Л.В. ДО ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГІРНИЧИХ ХВОСТОСХОВИЩ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	42

РОЗДІЛ 3. ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

ГУРІН Олександр. ЕНЕРГЕТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ	48
ТИМЧИШАК Андрій. ESSENTIALS ON GAS	

CONSUMPTION FORECASTING APPLYING TIME SERIES EXPLORATION APPROACH	52
ПАВЛОВА Олена, ОСВІЦІНСЬКИЙ Богдан. СТРАТЕГІЯ ВІДНОВЛЕННЯ ГАЗОРОЗПОДІЛЬНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ ЗА УМОВ ВІЙНИ	57
ГУПАЛО Володимир, ТИМЧИШАК Андрій, ШУЛЬГАЧ Назарій. РИЗИКИ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ ЛОГІСТИКИ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ, ХАРЧОВОЇ ТА ПОБУТОВОЇ ГРУПИ ТОВАРИ	60
SHABALA Oleksandr. INVESTMENT IN RENEWABLE ENERGY SOURCES IN UKRAINE DURING THE MARITAL STATE	67

РОЗДІЛ 4. ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

ДЛУГОПОЛЬСЬКИЙ Олександр, ШВЕДЮК Діана. ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ЗАГРОЗ НА БІЗНЕС-РИЗИКИ В УКРАЇНІ	70
DLUHOPOLSKYI Oleksandr, SHITRIN Keenan, MAJID Raihana. PRODUCTIVITY OF THE SHIPPING INDUSTRY UNDER WARTIME CONDITIONS	73
БАКАЙ Тетяна, МАТВІЙЧУК Софія. УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	76
ВИШНЕВСЬКА Анастасія, ЧЕРНЕНКО Наталя, ВОЙТКО Сергій. ДО РОЗВИТКУ ДУНАЙСЬКИХ ПОРТІВ В КОНТЕКСТІ МОРСЬКОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ	79
ГРУДІНІНА Діана, ПИЛИПЮК Данило. ОСОБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	83
КОРОСТИНСЬКА Юлія, КОРОГОДОВА Олена. ШЛЯХИ ПІДТРИМКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЖИТТЄВИХ ЦІННОСТЕЙ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	86
КОСАРЬ Єлизавета, СКОРОБОГАТОВА Наталя, ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНДУСТРІЇ 4.0 ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ	88
КУРАН Анна, КОРНІЮК Денис. ПІДПРИЄМНИЦТВО В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ	92
ЛАВРУХІНА Катерина. ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА КОЛАБОРАЦІЙНІ ФОРМУВАННЯ КЛАСТЕРІВ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	95
МЄШКОВА-КРАВЧЕНКО Наталія, ПОДЛЕСНОВА Катерина. УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ В ПІДПРИЄМНИЦТВІ	99
ПАВЛОВА Олена, НИКОНЧУК Людмила, ІВАНЧУК	

Роман. МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ СФЕРІ	101
САК Тетяна, БАЛИК Андрій, КУНЦ Владислав. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	104
ДУХНЕВИЧ Андрій, БОРТНІК Оксана, ВЕРБИЧ Ярослав. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	107
УСОВА Марина. НАПРЯМКИ ЗНИЖЕННЯ КОМЕРЦІЙНИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	112
ЧЕРНУСЬ Марія. ОРГАНІЗАЦІЯ І ТЕХНОЛОГІЯ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ ПРОДОВОЛЬЧИМИ ТОВАРАМИ, ШЛЯХИ ЇЇ ВДОСКОНАЛЕННЯ	116
ШИНКАРЕНКО Іван. АДАПТИВНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	119
ПАВЛОВ Костянтин, ШУЛЬГАЧ Назарій, ЛІТВІНЧУК Микита. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЗБЕРІГАННЯ ОВОЧІВ ТА ФРУКТІВ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У КРАЇНАХ ЄВРОПИ	123
БОРТНІК Антон, ОМЕЛЬЧУК Богдан. ОЦІНКА ПРОЄКТІВ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ, ЛОГІСТИЧНІЙ ТА ТОРГІВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ	126
ПАВЛОВ Костянтин. PRINCIPLES FOR IMPLEMENTING PROJECT EVALUATION IN BUSINESS, LOGISTICS, AND TRADE: METHODOLOGY AND PRACTICE	136
ПАВЛОВА Олена. THEORETICAL AND PRACTICAL PRINCIPLES OF ASSESSING THE EFFECTIVENESS OF BUSINESS PROJECTS	144
СПАС Володимир, ФЕДАШКО Тарас. ЕФЕКТИВНІСТЬ БІЗНЕС-ПРОЄКТІВ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА	151
КРАМАР Олесь, СЕМЕНОВ Назар. РИЗИКИ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА: ОЦІНКА ТА УПРАВЛІННЯ ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЮ	157
ДЕРЖАЙ Олександр, МАРЧУК Вадим. КРЕДИТНІ ТА ЛІЗИНГОВІ УСТАНОВИ В СТРУКТУРІ БІЗНЕСУ УКРАЇНИ: КОН'ЮНКТУРА РИНКУ	171
БУРКО Діонісій. ЗАСАДИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	178
МУРЗІНА Аліна. ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	181
УЛЬЯНИЦЬКИЙ Андрій. ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ЦИФРОВОГО СЕРЕДОВИЩА ФУНКЦІОНУВАННЯ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	184

ШМАРОВОЗ Олена, ШОСТАК Людмила. КРИЗОВІ ЯВИЩА НА ПІДПРИЄМСТВІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	187
ШОСТАК Людмила. ТРАНСФОРМАЦІЯ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙНИ	190

РОЗДІЛ 5. МАРКЕТИНГОВІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

ЯКУМСНУК Alina. ECONOMIC DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES DUE TO THE FORMATION OF THEIR POSITIVE MARKETING BRAND AND IMAGE	193
БЕРЕЗЮК Максим. СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНОГО МАРКЕТИНГУ ПІДПРИЄМСТВА	197
ВОЗНЮК Юлія. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	200

РОЗДІЛ 6. ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

БАРДАСЬ Валерія, БЕЗДУХИЙ Микола. ВІЙСЬКОВІ РУЙНУВАННЯ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВІДНОВЛЕННЯ ТА ІНВЕСТИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ	203
КАРЛІН Микола. ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	206
КОЗАРЕНКО Людмила. «ЗЕЛЕНІ» ФІНАНСИ ЯК СКЛАДОВА СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ	210
ОПАШНЮК Юрій. ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКІВ ІТ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ І ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	213
ПАВЛОВ Костянтин, МАРЧУК Вадим. БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ НА ПРИКЛАДІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ	217
ДАНИЛЮК Тетяна. THE IMPACT OF LEASING AND CREDIT INSTITUTIONS ON THE BUSINESS ENVIRONMENT IN UKRAINE DURING THE WAR	227

РОЗДІЛ 7. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ВОЄННОГО СТАНУ

ТЮТЮННИК Світлана, САЛИГА Олександр. ВІДОБРАЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ В СИСТЕМІ ОБЛІКУ	235
РОМАНЮК Роман. RISKS IN THE SYSTEM OF SOCIALLY ORIENTED ENTREPRENEURSHIP: MANAGEMENT AND ASSESSMENT	237

ФЕДАШКО Тарас, ГОЛУБЧУК Ігор, БУСЕЛ Іван. МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ НА ПРИКЛАДІ АТ «УКРПОШТА» - ШЛЯХИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ	243
КРАСНЕВИЧ Олександр, БУСЕЛ Дмитро. РИЗИКИ НА РИНКУ ЖИТЛОВОЇ НЕРУХОМОСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	253

Єлизавета КОСАРЬ,
студентка гр. УС-12,

Наталя СКОРОБОГАТОВА,
к.е.н., доцент

Національний технічний університет України «Київський
політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
lizakosar15@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ІНДУСТРІЇ 4.0 ДЛЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

Малий та середній бізнес – неймовірно важлива частина економіки будь-якої країни, в тому числі й України. Підтвердження важливості даного сектору економіки було оголошено на форумі «Україна 30. Малий і середній бізнес та держава»: вони створюють 60 % ВВП, забезпечують понад 7 млн робочих місць та 40% податкових надходжень [1].

Проте, повномасштабне вторгнення Росії завдало величезні збитки бізнесу та загалом економіці країни. За даними дослідження Advanter Group, загальні прямі втрати малого та середнього бізнесу в Україні за час повномасштабного російського вторгнення оцінюються в 64-85 млрд доларів США [2]. Також, було проведено опитування, яке показало, що приблизно половина підприємств малого та середнього бізнесу у 2022 були зупинені, а деякі з них були нелаковані в інші міста чи за кордон.

Беручи до уваги не тільки фінансові збитки, а й моральні, то майже всі підприємства та їх власники зазнали проблем. Власники МСП зіткнулися зі знищенням приміщень, розкраданням товарів, вбивством працівників та ще величезною купою різних проблем. Малим підприємствам складніше конкурувати з великим бізнесом, а проблеми, що вони мають на даний час, ще більше створюють негараздів для реалізації своїх планів.

Зокрема, офлайн бізнес може постраждати через зруйнування приміщення або постійні повітряні тривоги, що не дозволяють людям вільно пересуватися містом та знаходитися в їх магазинах або інших торговельних точках. Через дію комендантської години також зменшується час на роботу зазначених підприємств. Натомість онлайн бізнес менш схильний до проблеми даного типу,

що пов'язані з воєнним станом, але вони також втрачають клієнтів через зменшення купівельної спроможності громадян держави. Їм потрібен буде час на відновлення та на адаптацію до післявоєнного життя, оскільки будуть змінюватися поведінка та бажання населення, почуття та відношення до життя та людей, а з цього й відношення до товарів та послуг. Тому дуже важливо оптимізувати роботу підприємства та знайти нові методи залучення клієнтів, щоб малому та середньому бізнесу стати більш конкурентоспроможним та цікавим для споживача.

Цими методами можуть стати такі інструменти Індустрії 4.0, як автоматизація виробництва та Інтернет речей. Це чудова можливість розвитку, бо зараз ми живемо в еру нових технології та нескінченних можливостей, як для людей, так і для різних бізнес-підприємств.

Однією з таких можливостей є автоматизація виробництва. Це процес використання пристроїв та програм, що здатні виконувати різні запрограмовані вами функції. Малий та середній бізнес може використовувати автоматизацію виробництва на будь-якому етапі створення своєї продукції. Починаючи з обробки матеріалів, закінчуючи пакуванням товарів чи поклейкою наліпок з логотипом фірми. Найбільшими перевагами застосування автоматизації на виробництві є економія часу та збільшення обсягів виробництва продукції, бо пристрої найчастіше мають більшу швидкість виконання завдань чим люди.

Також автоматизовані пристрої не мають людських проблем: у них відсутні емоції, хвороби, лінь чи інші притаманні людям почуття та дії. Це допоможе уникати відсутності робітників на робочому місці, через сімейні обставини, погане самопочуття, тощо, і допоможе зберегти важливий та дорогоцінний час на виготовлення чи пакування продукції, збереже кошти підприємства на покриття виплат для працівників.

Водночас, це зменшить навантаження на працівників, що покращить їх самопочуття та додасть ентузіазму на виконання іншої роботи. Впровадження технологій Індустрії 4.0 надасть додаткові можливості не лише на мікро-, але й на макрорівні [3]. Автоматизація виробництва робить виготовлену продукцію однаковою та якісною, що дозволить зменшити ризики появи незадоволених клієнтів та отримання великих збитків.

В результаті використання автоматизованих пристроїв будуть однакові заготовки, однакове їх використання, однакове

пакування і загалом, буде однаковий товар. У такому випадку підприємство уникне поганих відгуків, що один клієнт отримав продукцію меншу за розміром чи вагою, ніж інший, що також замовляв у вас її в той же день. Отже, така можливість допоможе підприємствам економити час, гроші та людський ресурс і ставати більш конкурентоспроможними завдяки покращенню якості товару.

Ще однією можливістю для підприємств є використання Інтернету речей. Це така система фізичних об'єктів, взаємопов'язаних між собою за допомогою вбудованих датчиків. Зазначений зв'язок потрібний для того, щоб передавати дані на інші пристрої в системі або в інші системи через Інтернет [4]. Інтернет речей підприємства можуть використовувати для оптимізації свого виробництва.

Завдяки цьому, можна відслідковувати рух сировини та матеріалів під час виготовлення продукції. Це дає можливість зрозуміти та проаналізувати, де та скільки матеріалів використовується під час виготовлення товару. Після такого аналізу одразу видно, де можна зменшити витрати ресурсів, а де, навпаки, необхідно збільшити. Також Інтернет речей суттєво допомагає ідентифікувати бажань своїх клієнтів.

Підприємства можуть отримувати дані про товари, які покупці найчастіше обирають. Це дає змогу одразу розуміти та створювати ті товари, які дійсно цікаві людям та вигідні підприємцям. Аналізуючи дані, підприємства можуть розуміти, що купують люди, яке необхідно зробити упакування, щоб догодити клієнту і щоб він обрав саме ваші товари на полиці з купою зовсім різних товарів.

Завдяки Інтернету речей зробити це можна набагато швидше та ефективніше, що економить час підприємства на створення дійсно конкурентоспроможної продукції. Також Інтернет речей можна використовувати компаніями для оптимізації процесів логістики. Це допомагає завжди бути володіти інформацією про наявність потрібних матеріалів та скоротить час очікування клієнта на товар.

Водночас Інтернет речей може допомагати не тільки на самому виробництві, а й в організації процесів управління компанією. Так, наприклад, компанія «Ecoisme» надає сервіс, що забезпечує моніторинг споживання енергії в офісі та його оптимізацію [5].

Це допомагає компаніям знизити рахунки за енергоспоживання. Прикладом ефективного використання зазначених технологій в Україні може бути підприємство IT-Enterprise, яке презентувало інноваційне рішення КОЕЕВОХ для дистанційного моніторингу та контролю виробничого обладнання, зокрема для виконання завдань обслуговування. Встановити такий пристрій й отримувати дані щодо ефективності обладнання можна за 15 хвилин [5]. Підприємство має значний успіх як в межах України, так і за її кордонами щодо реалізації даного інноваційного рішення

Загалом, автоматизація виробництва і Інтернет речей - гарні помічники в роботі для малого та середнього бізнесу в Україні. Вони допомагають автоматизувати багато процесів та зберегти дуже важливий для нас людський ресурс і при цьому приносити прибуток підприємствам.

Список літератури

1. Малий і середній бізнес дає 60% ВВП/ УКРІНФОРМ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3210973-malij-i-serednij-biznes-dae-60-vvp-i-bilse-zelenskij.html> - 18.03.2021.
2. За час війни малий та середній бізнес втратив до \$85 мільярдів/ УКРІНФОРМ: URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3480722-za-cas-vijni-malij-ta-serednij-biznes-vtrativ-do-85-milardiv-eksperti.html> - 11.05.2022
3. Слобода А. О., Скоробогатова Н. Є. Аналіз впливу цифрової економіки на конкурентні переваги країни. Актуальні проблеми економіки. 2020. № 14. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/205846>
4. Залєвська О. ШО ТАКЕ ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ: ЯК ІОТ РОБИТЬ БІЗНЕС ЕФЕКТИВНІШИМ URL: <https://buduysvoe.com/publications/shcho-take-internet-rechey-yak-iot-robyt-biznes-efektyvnishym> - 13.01.2023.

Наукове видання

**ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО,
ФІНАНСОВО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ
ТА ЇЇ РЕГІОНІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

VIII МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

(22 грудня 2023 р., м. Луцьк, УКРАЇНА)

Друкується в авторській редакції

Відповідальність за інформацію, викладену в публікаціях
несуть автори публікацій.

ГО «Інститут економічних та еколого-енергетичних досліджень»,
conference@ieeer.top

*Редактори: Павлов К.В., Павлова О.М.
Технічний редактор: Шабала О.П.*

Здано на виробництво 22.12.2024 р. Підписано до друку 22.12.2024 р.
Формат 60x68 1/16. Гарнітура Times.
Папір друкарський. Офсетний друк. Ум. друк. арк. 16,25.
Накладом 100 прим. Вид. No. 208.

Виготовлювач – ПП "Волинська друкарня" (43000, м. Луцьк, просп. Волі, 27).
Свідоцтво Державного комітету телебачення та радіомовлення України
ДК No 7154 від 23.09.2020 р.

Проблеми раціонального використання соціально-економічного, еколого-енергетичного, фінансово-інвестиційного потенціалу України та її регіонів в умовах воєнного стану: *матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції ГО «ІЕЕЕД», (22 грудня 2023 року)*, м. Луцьк: ПП «Волинська друкарня», 2024. 262 с.

ISBN 978-617-8018-46-7

В даному виданні розміщено вибрані праці, що за змістом своїм розкривають наступну проблематику: соціально-економічний потенціал України в умовах воєнного стану; екологічний потенціал України в умовах воєнного стану; енергетичний потенціал України за умов воєнного стану; підприємництво в Україні за умов воєнного стану; маркетингові процеси в Україні за умов воєнного стану; фінансово-інвестиційні процеси в Україні за умов воєнного стану; публічне управління, адміністрування в Україні за умов воєнного стану.

ISBN 978-617-8018-46-7

УДК 330.341.1(477):[316.47:502:620.9:34

